23. oktober 2026
MGH

Tale til indvielsen af Blicherruten

St. St. Blichers digte og noveller bliver levendegjort på den nye Blicherrute, som vi indvier i dag. Citaterne fra hans noveller og digte pryder skiltene på hele ruten og inspirerer til eftertanke for egnens mange cyklister, som støder på skiltene undervejs på deres ture på Blicheregnen. Nogle har måske planlagt turen efter det, mens andre tilfældigt støder på skiltene og får øjnene op for Blichers verden af enestående naturskildringer, rørende menneskeskæbner og eventyrlige beskrivelser af fortidens mægtige slag, uvejr på heden og meget andet, som kun Blicher formår at skildre med patos og store følelser.

Citaterne er fortrinsvis illustreret af Leif Ragn Jensen og Carl Thomsen. Begges illustrationer indgår i museets store samling af Blicher-genstande, mens Povl Christensens fine streg er lånt fra Statens Museum for Kunst.

Tekster og illustrationer er valgt med omhu, så de passer til stedet, hvor cyklisterne støder på dem. Nogle tekster er velkendte, mens andre er mindre udbredte, men fælles for dem er, at Blicher fandt inspiration til noveller og digte på egnen her.

I *Oldsagn på Alheden* tager Blicher endda læseren i hånden og fortæller om egnens forhistorie fra Kong Knaps dige til fantasifulde spøgelsesslag ved stenalderhøjene i Havredal. Han beskriver egnens natur og mennesker – nogle gange direkte som i *Oldsagn på Alheden*, men andre gange indgår naturen i novellens handling som et bagtæppe for de store følelser, som Blicher er en mester til at beskrive.

Blicher selv vandrede på egnen som barn og senere, da han blev præst i Thorning og Lysgaard. Han kendte egnen og menneskerne her og færdedes på heden hos hosekræmmere, hedebønder og herremænd. Her fandt han inspirationen til sine største værker, som er enestående i litteraturhistorien. Det er bestemt ikke uden grund, at Blicher er en af vores store klassikere.

St. St. Blicher kom ofte i Viborg, egnens nærmeste købstad, og besøgte venner og bekendte, så hvad er mere naturligt end at lave et samarbejde mellem Viborg og Silkeborg kommune og museerne i de to kommuner om formidlingen af St. St. Blicher? – og netop en cykelrute er oplagt, da den kan dække en del af det store område, som Blicher færdedes i fra slutningen af 1700-tallet. Ruten går gennem skønne naturområder på den gamle Alhede fra Kompedal Plantage i syd til Stanghede og gennem de mange landsbyer, som Blicher havde stor tilknytning til.

Blicher havde også en særlig tilknytning til Stendal, hvor han ivrigt gik på jagt med skovrideren og nød maden, som den kendte kogebogsforfatter Madam Mangor tilberedte. Blicher fulgte med i beplantningen af heden og fremkomsten af de nye plantager, og han skrev om i de tyske kolonisters udfordringer – *uden kartoflerne kunne kolonisterne ikke bestå*, som han siger.

23. oktober 2026
MGH

Samtidig med at ruten kobler Blichers fortællinger til stederne, fortæller vi også egnens historie. Slaget på Grathe Hede, som fandt sted 23. oktober 1157 – for 869 år siden i dag – flettes sammen med Blichers beskrivelse i E Bindstouw, mens historien om militærnægterne i Kompedal kobles sammen med historien om Den enarmede soldat nede ved Kompedal-lejren osv., osv. Dermed er Blicherruten en kulturhistorisk cykelrute med egnen og Blicher som omdrejningspunkt.

Ruten er en såkaldt hærvejssløjfe, som knytter sig tæt til Hærvejens forløb og de mange fortællinger, der er langs Hærvejen. På museets mange vandringer langs Hærvejen i de tre plantager Kompedal, Stendal og Ulvedal kommer vi tæt på de mange fortællinger, men med den nye rute er der nu fast formidling, som måske kan være appetitvækkere til besøg på museerne eller til læsning af Blichers værker.

Har man fået lyst til mere Blicher, kan man jo tage med på Digterruten om Blicher, som den nye Blicherrute krydser undervejs.

Tak

Jeg er taknemmelig for, at Karen Hingkjær Glerup-Nielsen, skov- og landskabsingeniør ved Viborg kommune, rakte ud og spurgte, om museet vil være med i projektet. Tak for det og tak for det gode samarbejde gennem hele forløbet. Også tak til Brian Viborg fra Viborg Museum for samarbejdet – vi delte stort set opgaven, så Blicheregnens Museum tog sig af de 13 sydlige poster, mens Viborg Museum har stået for den nordlige del af ruten. Finansieringen var på plads, da jeg kom ind over, men der skal lyde en stor tak til Nordea-fonden, som kunne se ideen med en Blicherrute. Uden fondens støtte havde det ikke været muligt at udvikle ruten. Tak for det. Der skal også lyde en tak til Naturstyrelsen og Silkeborg kommune, som også var med på ideen med det samme, og til bestyrelsen i Naturnationalpark Kompedal, som godkendte den del af ruten, der går igennem den kommende Naturnationalpark.

Internt på museet har undertegnede været projektleder, men der skal lyde en stor tak til museets daværende praktikant Søren Vad Andersen, som var med til at forslå citater, skiltenes placeringer og hvilke historier, der skulle med.

Med ruten her får forhåbentligt endnu flere blik for egnens historie og Blichers fortællinger, og jeg vil ønske alle en god cykeltur!

Marianne G. Hougaard